

Jak je téma řešeno nebo akcentováno v jiných zemích

Hodnocení školy je podle OECD jednou z klíčových složek hodnotícího rámce. Podle charakteru evaluačních procesů rozlišujeme dva typy hodnocení, a to **interní** (často nazývané jako vlastní hodnocení školy nebo autoevaluace) a hodnocení **externí** neboli vnější. Hodnocení je vždy prováděno s ohledem na kulturní specifika a širší historicko-politický kontext.

Ačkoliv se proces hodnocení kvality školy může v různých vzdělávacích systémech lišit (např. v použití sledovaných indikátorů, kvalitativních kritérií, ve zvolených nástrojích, hodnotitelích), zaměření hodnotících rámců je napříč zeměmi společné: v různých evaluačních aktivitách a v porovnání škol má tendenci k podpoře **zlepšování** a posílení **zodpovědnosti**. S aspektem zlepšování školy je spojena autoevaluace školy, zatímco hledisko zodpovědnosti se váže na externí hodnocení. Všeobecným politickým cílem je zajistit, aby hodnocení na úrovni školy přispívalo ke zlepšení výsledků žáků (Santiago, P. et al., 2012).

Vnější evaluaci provádějí ve většině zemí školní inspekce, ať už nezávislé, nebo zřizované ministerstvem školství. Například v Dánsku, Islandu, Izraeli a Norsku odpovídají za externí hodnocení škol ministerstva školství. Klasické školní inspektoráty (tj. specifické organizace mimo ministerstvo školství) jsou např. ve Švédsku a na Slovensku. V Chile, ČR, Polsku, Rakousku, Francii a Turecku je externí hodnocení školy rozděleno mezi ústřední a regionální úrovně. Naopak v Norsku a Indonésii spočívá na místní úrovni. Ve Finsku a Maďarsku školní inspekci nemají a neprovádějí systematické externí hodnocení škol.

Frekvence provádění externího hodnocení probíhá v pravidelných intervalech i nárazově. Například délka inspekčního cyklu ve Slovinsku je 5 let, v Nizozemí 4 roky, ve vlámské komunitě v Belgii byly v roce 2009 prodlouženy frekvence návštěv ze šesti na deset let, vyjma škol, které jsou identifikované jako problémové. V Německu má každá spolková země stanovenou svoji délku inspekčního cyklu (např. v Berlíně jednou za 5 let, v Hesensku jednou za 4 roky. Britský Ofsted a velšský Estyn jsou povinny provádět externí inspekci na školách jednou za šest let (Vrabcová, Procházková, Rýdl, 2012). V ČR byl uváděn tříletý cyklus, v současnosti je prodlužován na šestiletý.

Klíčovou součástí externího hodnocení školy jsou v systémech se školními inspekcemi **hospitace ve třídách** založené na monitoringu kvality vzdělávacího procesu. Např. v ČR, Anglii, Irsku, Polsku, na Slovensku a ve francouzské části Belgie mají hospitace velký vliv na hodnocení jednotlivých učitelů.¹⁶

Ve většině států OECD má externí hodnocení na školách právní rámec, ve kterém jsou stanoveny vysoce strukturované podmínky evaluace, tzn. že jsou v nich vyspecifikovány požadované konkrétní hodnotící aktivity včetně souboru nástrojů pro sběr informací. Výjimkou je Rakousko, kde je externí evaluace zcela nestrukturovaná, v různě

16 Hospitace za účelem hodnocení učitelů provádí ředitel školy a ČŠI sleduje, jestli hospitace v dané škole probíhají (a toto je součástí hodnocení školy).